



Hollywood Filmlerinde “Sihirli Zenci” Kavramsallaştırması¹

Ayhan KÜNGERÜ², Güliz ULUÇ³

Özet

Hollywood film endüstrisi, ırksal ilişkilerin üretilmesinde ve konumlandırılmasında büyük işlev görmektedir. Amerika’da ayrımcılık ve ırkçılık üzerine yoğun bir eleştiri alanı oluşsa da Hollywood filmleri anlatı yapısını beyaz adam lehine olacak şekilde kurmaktadır ve diğer ırka mensup kişiler gizil bir şekilde ötekileştirilmektedir. Filmlerdeki bu ötekileştirme pratikleri de beyaz olmayan insanların rolünü, beyaz adamın kendini gerçekleştirmesine hizmet etmeye, beyaz adamın kendisinde için zengin potansiyeli fark etmesini sağlamaya indirgemektedir.

Bu çalışmada, “sihirli zenci” kavramı Hollywood filmleri üzerinden incelenmektedir. Bu kavram, filmde beyaz kahramanın yardımına gelen siyah karakterler için kullanılmaktadır. Amerikan sinemasında sihirli zenci karakterleri özel güçlere, yeteneklere ve sezgilere sahip olabilmektedirler. Böylece beyaz kahraman asıl potansiyeline ulaşabilmekte ve günü kurtarabilmektedir. Çalışma, Hollywood sinemasındaki “sihirli zenci” filmlerini ele alarak, söz konusu filmlerin siyah Amerikalıları nasıl konumlandığı ve ırksal statükoyu nasıl kurduğunu analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hollywood Sineması, Sihirli Zenci, Beyazlık, Siyahların Temsili.

Conceptualization of “Magical Negro” in Hollywood Movies

Abstract

Hollywood film industry largely functions in producing and positioning racial relations. There are rich criticising area on discrimination and racism, yet Hollywood movies set their narrative structures in favour of white man and people from different race are latently deemed other. This otherness practices in movies also degrade non-white people’s role into serving for self-realization of white man and helping them notice their rich potential that is immanent within white man himself.

In this study, the concept of “magical negro” is analysed in Hollywood movies. This concept is used in movies for black characters coming to help white hero. Magical negro characters might have special powers, skills and intuitions. Thus, white hero reaches his potential and saves the day. By tackling magical negro movies in Hollywood cinema, this study aims to analyse how these movies in question position African-Americans and establish the racial status quo

Keywords: Hollywood Cinema, Magical Negro, Whiteness, Black’s Representation

¹ Bu çalışma Lefke Avrupa Üniversitesi tarafından düzenlenen I. Uluslararası Sosyal Bilimler Öğrenci Kongresi’nde bildiri olarak sunulmuştur.

² Araş. Gör., Ege Üniversitesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü, akungeru@gmail.com

³ Prof. Dr., Ege Üniversitesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü, gulizuluc@yahoo.com

Giriş

Medya hegemonik kültürel kodların üretilmesi ve taşınmasında en önemli araç konumundadır. Bireylerin dünyaya olan bakışları, tutumları ve davranışları medyatik gösterinin bir taraftan parçası bir taraftan da bizatihi sonucu durumundadır. Medya temsilleri verili kültürel kodlardan hareket etmektedir. Kellner'a göre (2011: 7) “Medya imajları; dünyaya bakışımızı şekillendirmemize, iyi ve kötü, olumlu ve olumsuz, manevi ve şeytani olarak düşündüğümüz en derin değerlerimizi şekillendirmeye yardımcı olur. Medya hikayeleri ortak bir kültür aracılığıyla oluşturduğumuz ve kendimizi bu kültürün içine yerleştirdiğimiz tahsisler aracılığıyla semboller, mitleri, ve kaynakları temin eder.” Medyatik gösterinin içeriği verili toplumsal rollerin içselleştirilmesini sağlarken, bunu daha aşağı konumdakilerin statüsünü sürdürerek gerçekleştirir. Medya neyin nasıl ve kime yararına gerçekleşeceğinin belirleyicisi konumundadır: “Medya gösterileri kimin güce sahip olduğu ve güçsüz olduğunu, kimin güç ve şiddet uygulamaya izni olduğunu gösterir. Medya gösterileri iktidarın gücünü elinde bulunduranların dramatize eder ve meşrulaştırır ve güçsüzlere yerlerinde kalmaları gerektiğini veya baskıya uğrayacaklarını gösterir.” (Kellner, 2011: 7).

İrksal temsiller açısından da medya ve özelinde sinema hangi ırkın daha üstün konumda olduğunu hangisinin ise daha aşağı ve alt sınıfta yer aldığını izleyiciye gösterir. Rocchio, “Anaakım Amerikan kültüründe ırkın çağdaş statüsü kitle medyası içinde ve aracılığıyla temsilin sürecine çok yakından bağlı” olduğunu söylemektedir. (Rocchio, 2000: 4). Kitle medyası irksal konumların beyaz adamın statüsü lehine güçlendirir. Beyaz insanlar da ana akım toplumun dışındakiler olarak görülebilir. Örneğin “sokak adamı” gibi. Ancak beyaz izleyici bunu her zaman marjinal olarak değerlendirecek ve beyazların medyadaki temsilinin “sokak adamı” olarak çoğunlukta olması bile bunu değiştiremeyecektir. Ancak Afrikalı-Amerikalılar açısından durum böyle değildir. Beyazlar açısından Siyahların prototipi aşağı sınıftan veya alt sınıftan, ekonomik açıdan az geliri olan bireylerdir. Entman ve Rojecki (2001: 53) siyahların beyazların gözündeki durumunu “eşiklik (liminality) kavramıyla açıklar: “Eşiklik baskın kültürü üretenler ve bu kültürü tüketenlerin gözlerinde Siyahların değişken statüsünü tanımlar. Siyah bireylerin kültürel eşikliği bizleri medya metinlerinde ve Beyaz izleyicinin tepkilerinde çelişkileri ve gerilimleri beklemeye götürür.”

Batı Sineması ve özellikle Hollywood Sineması da “beyazlaştırma”, “beyaz kurtarıcı” figürü ve “sihirli zenci” gibi kavramsallaştırmaları filmlerinde kullanarak beyaz insanın temsilini olumlarken, diğer ırk veya etnik yapıya mensup halkların temsilini genel olarak daha olumsuz ve aşağıda göstermektedir. Filmlerde “beyazlaştırma” kavramı ile beyaz oyuncu diğer

halkların temsilini üstlenirken, “beyaz kurtarıcı” figürü ile beyaz olmayanlar beyaz kahraman tarafından sorunlarından kurtararak, topluma kazandırılmaktadır. “Sihirli zenci” filmleri ise siyah ve beyaz arasındaki işbirliğini gösteren olumlu bir temsil aracı olarak görünürken, arka planda egemen ırksal ilişkileri yeniden üretmekte ve sürdürmektedir.

“Sihirli zenci” karakterleri, dünyaya azınlık karakterlerinin kötü olmadığını gösteren sıradan insanlara sahip oldukları güçlerle yardım eden karakterler olarak ortaya çıkmaktadır. Sihirli zenci karakteri filmlerde hiçbir zaman kendini düşünmez veya kendini kurtarmaya çalışmaz; eğer yapıyorsa da bunu beyaz kahramanı düzlüğe çıkarmak için yapar. Sihirli zencinin beyaz kahramanın kendini gerçekleştirmesine veya kendi potansiyelini bulmasına yardım etmekten başka bir amacı yoktur. Sihirli zenci akıllı, sihirli⁴ güçlerle donanmış bir karakterdir. Ancak bu güçlerini sadece beyaz insanların problemlerini çözmek için kullanmaktadır. Sihirli zenci beyaz adamın idealize ettiği siyahtır.

Hollywood Sineması ırksal temsillerin ve ilişkilerin kurulumunda tercihini genellikle beyaz adamın lehine kullanmaktadır. Beyaz adamın kurtarıcı olduğu filmlerde diğer ırklara mensup kişiler beyaz adamın çabası ve yetenekleri sayesinde zorluklardan kurtulup sisteme dâhil olurken, sihirli zenci filmlerinde siyah adam veya kadın beyaz adamın gerçek potansiyelini bulmasında aracı konumundadırlar. Bu aracılık onları özne olarak temsiliyetlerinden mahrum bırakırken, ırksal temsillerin gerçek anlamda gösterilmesinin de önünü kapamaktadır. Bu bağlamda, beyaz karakterler hikâye örgüleri içindeki konumlandırılmalarıyla, iç çelişkileri, başarıları ve başarısızlıklarıyla karmaşık karakterler olarak sunulurken, siyah karakterlerin nasıl olduğu, ortaya çıktığı bilinmeyen bazı yetenek ve güçlere sahip olan, beyaz karakter başarıyı yakaladığında da ortadan kaybolan karakterler olarak betimlenmektedirler. Siyah karakterin yaratılmasındaki sınırlılıklar da temsilin alanını daraltmakta ve karakterin sahip olduğu yeteneklerin ‘o’ beyaz adam için var olduğu izlenimini uyandırmaktadır.

Sinemada siyahlar genellikle uyuşturucu satıcısı, gangster, köle gibi olumsuz temsillerde gösterilirken, sihirli zenci konsepti gibi durumlarda ise kabul edilebilir çerçeveler içerisinde gösterilmektedirler. Siyah karakter, Beyaz adamın rasyonelliğine, gücüne ve hegemonyasına meydan okumayacak sınırlar içerisinde kalmaktadır. Rasyonel olan beyaz adamdır. Siyah karakter ise mistik, sihirli yeteneklerini zaman zaman irrasyonelite içerisine düşen beyaz karakteri eski günlerine döndürmek için kullanmaktadır.

⁴ Yeşil Yol filminde John Coffey’in sahip olduğu iyileştirme gücü örnek olarak verilebilir.

Bu çalışmada Hollywood sinemasındaki “sihirli zenci” filmleri incelenmektedir. Bu bağlamda Umberto Eco’nun James Bond filmleri için kullandığı anlatı yapısının bir benzeri “sihirli zenci” filmleri için kullanılmaya çalışılmıştır. Bunun nedeni filmlerde klasik bir anlatı şemasının ortaya çıkması ve bu şema bağlamında filmin olay örgüsünün kurulmasıdır. Her filmdeki anlatı dizisi aynı sırada ilerlememesine rağmen benzer yapı filmlerin hepsinde ortak bir şekilde görülmektedir. Umberto Eco’nun Ian Fleming’in (1979, s. 156) Bond romanları ile ilgili oluşturduğu şema şöyledir:

- a. M harekete geçer ve Bond’a görev verir.
- b. Kötü Adam harekete geçer ve kendini Bond’a gösterir
- c. Bond harekete geçer ve Kötü Adam’a ilk yoklamayı yapar veya Kötü Adam Bond’a ilk yoklamayı yapar.
- d. Kadın harekete geçer ve kendini Bond’a gösterir.
- e. Bond Kadına sahip olur.
- f. Kötü Adam Bond’u yakalar.
- g. Bond Kötü Adam’ı yener.
- h. Bond iyileşme döneminde sonradan kaybedeceği Kadına sahip olur.

Bu çalışmada incelenen “sihirli zenci” filmlerinin anlatı yapısı ise şöyledir: 1. Beyaz kahraman kendini gösterir, sorunları vardır. 2. “Sihirli zenci” karakteri ortaya çıkar. 3. “Sihirli zenci” beyaz kahramana yardım eder. 4. “Sihirli zenci” ortadan kaybolur. 5. Beyaz kahraman kendinden beklenilene yapar.. Çalışmada Yeşil Yol, Bagger Vance Efsanesi, Sex and the City, Uzay Yolcuları (Passengers) filmleri örneklem kapsamına dâhil edilmiştir. Filmler amaca yönelik örneklem yoluyla seçilerek irdelenmeye çalışılmıştır.

Siyahların Temsili

Tarihsel süreçte siyahların beyaz insanlara göre konumlandırılması daha aşağı düzeyde gerçekleşmiştir. Siyahların temsili onların ikinci sınıf olmasını doğrulayan bir zenci geçmiş miti üzerinden gerçekleştirilmektedir (Herskovits, 1958, s. 1):

- 1-Zenciler doğal bir şekilde çocuk ruhlu bir karaktere sahiptir ve nesillerinin yok olmasını köleliğe tercih eden Amerikan Kızılderililerinin aksine, kolay ve hatta mutlu bir şekilde kabul ettikleri en yetersiz/kifayetsiz toplumsal durumlara kolayca uyum gösterirler;
- 2- Afrika'nın sadece daha yoksul kesimleri köleleştirildi, baskına uğrayan Afrika topluluklarının daha akıllı üyeleri köle tüccarlarının ağından kurtulacak kadar akıllıydılar;
- 3- Zenciler, Afrika kıtasının her bölgesinden getirildiğinden, farklı diller konuştular, büyük ölçüde farklı gelenek birikimlerini temsil ettiler ve politik bir uygulama olarak da Yeni Dünya’da kabile kimliklerini kaybetmeleri için dağıtıldılar En azından davranış anlayışının ortak paydası bir ihtimal onlar tarafından gerçekleştirilmiş olabilirdi;
- 4- Belli bir kabilenin yeterli sayıdaki zencilerine birlikte yaşama fırsatı verilmesine ve alışılmış davranış biçimlerine devam etme iradeleri ve yetenekleri olmasına rağmen, efendilerinin

davranışlarından gözlemlendiği şekilde, Avrupa geleneklerinin bariz üstünlüğüne dayanan insani uygarlık ölçeğinde Afrika kültürleri çok vahşi ve aşağı seviyedeydi, bu durum da korumayı arzu etmiş olabilecekleri geleneklerinden vazgeçmelerine neden oldu. 5- Zenci, böylece geçmişe sahip olmayan bir insandır.

Siyahların karakter yapısının köleliğe uygun olduğu ve aslında ikinci sınıf konuma ait oldukları önermesi genel olarak siyahların toplumsal temsillerinde de sürdürülmüştür. Ayrıca siyahların geçmişe sahip olmayan topluluklar olarak tarihi gelişimden kopuklaştırılması onların insanlık tarihinin gelişimine katkılarının olmadığını ima etmektedir. Bu durum da kendisini medya ve benzeri temsillerde siyahlar basit basmakalıplaştırmanın içerisine yerleştirerek göstermektedir. Beyaz adam geçmişi vb. ile sunulurken siyahlar basitleştirilmiş temsiller ile sunulmaktadır. Amerika’da medya temsilleri beyaz sınıfın itibar ve pozisyonunu korurken, siyahların da pozisyonlarını beyaz sınıfa göre daha aşağı bir şekilde konumlandırır: “Siyah erkeklerin Amerikan medya temsilleri sadece egemen beyaz sınıfın çıkarlarına hizmet edip mevcut kurumların sürdürülmesine yardım etmez, bu medya temsilleri siyah insanları Amerikan toplumundaki güç ve itibar pozisyonlarından da alıkoyar.” (Miller, 1998, s. 19).Herman Gray siyahların olumsuz temsiline beyaz sınıf tarafından nasıl sistemde yerleşik problemleri örtmek için kullanıldığıyla ilgili şunları söylemektedir:

“... fakir siyah erkeklerin medya temsilleri dikkatleri ekonomi, ırkçılık, cinsel ayrımcılık, homofobiden alırken, suç, çekirdek aile, orta sınıf güvenliği üzerine paniği körüklemek ve sürdürmek için sembolik temel olarak hizmet eder. Siyah maskülenitenin bu tasviri, gözetlemenin ve kontrol altında tutmanın, çevrelemenin (containment) ve cezanın tutarlı ve meşru objesi olarak popüler hayal gücünde sürekli bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Söylemsel olarak siyah erkek vücudu egemen kurumların (beyaz) maskülen gücü ve otoritesini -ceza adalet sistemi, polis ve haber medyası- (beyaz) Amerikalıları kötülüklerden korumak için bir araya getirmektedir” (Gray, 1995, s. 402).

Hollywood Sineması’nda siyah adamın temsili genel olarak sığ ve yüzeyseldir. Bu temsil eylemi siyahları Amerikan tarihinin ve kültürünün önemli bir parçası olmaktan alıkoyar. Amerikan sinemasında siyahların kurucu bir öge olduğuna dair pek örnek bulunmamasına rağmen, özgürleştirilen köleler olduklarına dair birçok yapım bulunmaktadır. Bu filmlerde ileri görüşlü beyaz Amerikalılar siyahları özgürleştirme hareketini gerçekleştirmektedirler. Eksik olan, modern Amerika’nın kuruluşunda siyahların oynadığı rolün sadece köle olarak değil Amerika’nın bir parçası olarak resmedilmesidir: “Çeşitli ve çok ırklı bir toplum olarak hepimiz için üzücü ve tehlikeli bir şekilde, filmlerimize ve medyamıza genel olarak geniş bir “temsilde boş alan” yerleşirdik. Hollywood’un siyahlara dair temsilde eksik olan, siyah

erkeklerin bu ülkenin kültürüne ve gelişimine çok önemli katkısının yanı sıra, siyah adamın entelektüel, kültürel, siyasi derinliği ve insanlığıdır.” (Akt. Miller, 1998, s. 21).

“Sihirli Zenci” Kavramsallaştırması

Modern sinemanın beyaz olmayan kurtarıcısı 17. yüzyıl Avrupa edebiyatının “soylu vahşi” sinden uyarlanmıştır. John Dryden'in Granada'nın Fethi (1672) adlı eserinde ilk kez bahsedilen karakter, Avrupa'nın moderniteden hoşnutsuzluğunun vücut bulmuş şekliydi. Avrupa sömürgeciliği hız kazandığında Yeni Dünya'nın Afrikalı ve yerli halklarının “doğa ile uyum, cömertlik, çocukça basitlik, mutluluk ve doğal ya da doğuştan ahlaki pusula gibi soylu” nitelikleri olduğu ifade edilmekteydi (Hughey, 2012: 755). Beyaz olmayanlar ile ilgili söylemler Avrupa'daki kültürel gelişim ile beraber ilerlemiştir. “Koyu tenli vahşilerin doğal ve ilkel soyluluğu ile ilgili kamusal söylemler, Rönesans hümanizminin, klasik liberalizmin ve egemen bireyciliğin romantik felsefesinin yükselen fikirlerinin bir yansıması ve bir gerekçesi olarak hizmet etti.” (Hughey, 2009, s. 564).

Bu karakter, Charles Dickens gibi yazarların Sentimentalizm ve Primitifcilik gibi türlerden bağlarını koparmaya başladığı 19. Yüzyıl ortalarına kadar nispeten durağan bir görünüm sergilemiştir. Amerika Birleşik Devletleri'nde Yerliler ve Afrikalı Amerikalılar bir çeşit “doğal özgünlüğün” bir parçası olarak görülmekteydi: Pre-modern'ı düşündüren şeylerle daha yakın bir ilişki: topraklar, maneviyat, hayvanlar ve bilimsel araştırmayla henüz açıklanamayan fenomenler.” 20. Yüzyıl ile birlikte ise beyaz olmayanlara karşı olan düşmanlık ve ayrımcılık gelişmiştir. Artan bir Nativist ve yabancı düşmanı beyaz milliyetçi söylemin yanında, koyu tenli göçmenlere (özellikle Uzak Doğudan olanlar), güneyde İspanyolca konuşan Latinlere, yerli Amerikalılar ve Afrikalı Amerikalılar'a hayranlık ve korku ile yaklaşıldı. Çeşitli bilim adamları, beyaz olmayan ‘Diğer’lerinin ilkel ve özsel olduğu düşünülen hem suçlu, hem de garip ve egzotik güçlerin sahibi olarak nasıl çerçevelendiğini gösterdiler. (Akt, Hughey, 2012, s. 755).

Yirminci yüzyılın ilk yarısı boyunca, Afrikalı Amerikalıların tele-görsel temsillerinin çoğu şiddete dayalı ırkçı karikatürler üzerine kuruluydu. 1960'lara gelindiğinde, beyaz orta sınıfın cinsel ve toplumsal korkularına uyumlu olarak “abanoz aziz” (the ebony saint) stereotipi –ki genellikle Sidney Poitier tarafından canlandırılmıştır- sıklıkla ortaya çıkmaya başladı. Bu karakter, tarihçiler ve birçok çağdaş eleştirmenin, 'İdeal Zenciler', 'Soylu Zenciler', 'Saint Sidney,' 'Super Sidney,' şeklinde atıfta buldukları yeni bir stereotip haline geldi .1970'lere

gelindiğinde ise siyah izleyiciler, “abanoz aziz” karakterinin mülayim ve asimilasyon eğilimlerinden memnun gözükmemekteydi (Akt. Hughey, 2012, s. 756).

Hollywood’un bağımsız sinemadan menfaat sağladığı filmlere örneklerden biri de siyah-sömürü (blaxploitation) filmleridir. Siyah izleyiciler, siyah aktörlerin olumlu rollere seçilmesini istemekteydiler. Hollywood da buna siyah-sömürü filmlerini yaparak karşılık vermiştir. Siyah-sömürü filmlerinde Hollywood’un siyah adam imgesi yeniden kodlanmaktadır. Burada geleneksel beyaz erkek kahramanın yerine beyaz kötü adam ile mücadele eden ve seksapeli olan siyah erkek kahraman yerleştirilir. (Miller, 1998: 26). Bu film janrında en önemli unsur ana karakterin teninin rengi olsa da bazı beylik özelliklerde eklenmektedir. Bunlar göz korkutan dış görünüş, otoriteye duyulan saygı eksikliği, şekilciliğin tamamen göz ardı edilmesi, diplomasi yerine, şiddete dayanan çözümleri tercih etme ve sorgulanamaz sert adam imajı gibi özelliklerdir. (tvtrope, 2017).

“Sihirli zenci”, şüphesiz beyaz ve ana akım bağlam içine giren gizemli bir siyah karakterdir. Bu karakter, bir şekilde sosyal ve manevi olarak yıkılmış ve kayıp bir beyaz karakterin yaşamını dönüştürmek için uğraşmaktadır: (Hughey, 2012, s. 756).

“Sihirli zenci”, kaybolmuş ve yıkılmış bir Beyaz karakterin hayatını değiştiren, paranormal ya da tanrı benzeri bir siyah karakterdir. Bu filmlerde, siyah karakter genellikle eğitimsiz ve alt sınıf olarak gösterilirken- beyaz karakteri kurtarma ve beyaz ahlakının saflığının ve normalliğinin yeniden kurulmasına yardım etme görevini üstlenir. Bu filmlerin çoğunda, siyah karakter, beyaz karakterin problemlerini çözdükten sonra hikâyeden kaybolur ve yardımcı pozisyonlarının hikâyede bir araç olduğunun işaretini verir. Bu filmler, işbirliğine dayalı ırklar arası dostlukların izleyiciyi mutlu eden tasvirleri olarak alkışlanırken, aslında kökenlerinde yer alan sorunları muhafaza etmektedirler. Bu temsiller güçlü siyah karakterleri ve ırksal ilişkileri teşvik etmekten ziyade beyaz üstünlüğünün ve mücadelecilik kölelik ve ilkel egzotizmin siyahilik karşıtı stereotiplerinin ilerlemesini sağlar.

Siyah karakterlerin beyaz karakterlere yardım etmesinde bir sorun yoktur. Ancak karşı çıkılan nokta “sihirli zenci” karakterleriyle ilgili olarak siyah karakterlerin gerçeğe dayanan karakterlerden oluşması ve gerçeğe dayanan hikâyelerden yola çıkılmasıdır (Epstein, 2016). Bunun yerine beyaz karakterlerin kendini bulmasına yardım eden “sihirli zenci” karakterleri sıradan insan yerine sihirli güçlerle donatılmış kurgusal karakterler olmaktadır: “Siyah karakter beyaz karaktere yardım eder, bu da siyah karakterin mevcut toplumsal yapıyı sürdürmeye inanılmaz bir ilgi duyduğunu göstermektedir. Kültürel değiş-tokuş olmamasına karşın, karakter, asıl noktaya parmak basılmadan, bu ihtiyacı tatmin eden bir kültürel

geçişkenlik varmış yanılması sağlamak için oraya konulmaktadır.” (Akt. Kempley, s. 2008).

Filmlerin Çözümlemesi

Beyaz kahraman kendini gösterir, sorunları vardır:

“Yeşil Yol” (Green Mile) filminin ana karakteri Paul Edgecomb (Tom Hanks) hapishanede idam mâhkumlarının yerleştirildiği Yeşil Yol infaz odasında görevlidir. Paul’un üriner sistemle ilgili bir hastalığı vardır ve bundan dolayı çok acı çekmektedir. Bu durum karısıyla olan cinsel hayatını etkilerken, iş yerinde de bu acı kendini sıkça göstermektedir. Çektiği acı artık onu bayılma noktasına getirmiştir.

“Bagger Vance Efsanesi” (The Legend of Bagger Vance) filminde Rannulph Junuh (Matt Damon) Savannah kasabasının gelmiş geçmiş en iyi golfçüsüdür. Kasabanın zengin ailesinin kızı Adele ile de birlikte. Junuh Birinci Dünya Savaşı’na katılır. Savaş bittiğinde hiçbir şey eskisi gibi değildir. Savaşta yaşadıklarından dolayı ortadan kaybolur ve kasabaya geri dönmez. Adele’de onu beklemeye bırakır. Junuh on sene sonra yaşadığı kasabaya geri döner. Büyük Buhran dönemidir ve insanlar işlerini kaybetmektedir. Junuh bu arada kendini içkiye vermiş ve gol yeteneğini de kaybetmiştir. Kasabayı canlandırmak için bir golf turnuvası düzenlemeye karar verilir ve Savannah kasabasını temsilen Amerika’nın en iyi iki golfçünün karşısına Junuh’un çıkarılması kararlaştırılır. Ancak Junuh vuruş yeteneğini kaybetmiştir.

“Sex and the City” filminde Carrie Bradshaw (Sarah Jessica Parker) New York’ta yaşayan bir yazardır. Sevgilisi Mr. Big (Chris Noth) ile evlilik hazırlığı yapmaktadır. Tüm hazırlıklar tamamlandıktan sonra, düğün günü Carrie ve arkadaşları düğünün yapılacağı yere geldiklerinde Mr. Big evlenmeye cesaret edemez ve gelmez. Carrie’nin hayatı tamamen alt üst olur ve büyük bir yıkıma uğrar.

“Uzay Yolcuları” (Passengers) filminde Jim Preston (Chris Pratt) koloni gezegenine doğru 120 sene sürecek yolculukta uyku kapsülünde çıkan bir sorun sebebiyle 90 sene erken uyanır. Kabin ekibinden kimseye ulaşmayı başaramaz ve bir sene boyunca gemide tek başına yaşar, intiharın eşiğine kadar gelir ve bir gün Aurora (Jennifer Lawrence) adlı yolcuyu uyandırır. Aurora gemide yaşanan sorundan ötürü uyandığını düşünmektedir. Daha sonra android barmen Arthur gerçeği söyler ve ikilinin arası bozulur. Bu arada gemisinde sistem fonksiyonlarında bozulma vardır.

Sihirli zenci karakteri ortaya çıkar:

“Yeşil Yol” filminde John Coffey (Michael Clark Duncan) iki kız çocuğuna tecavüz etmekten ve onları öldürmekten idama mâhkum edilmiş ve Yeşil Yol’a getirilmiştir. John Coffey büyük cüsseli ve zihinsel açıdan engelli gibi duran biridir. Peltek peltek, ağır konuşmakta ve o kadar iri cüssesine rağmen karanlıktan korkmaktadır. Bunun için Paul’dan koridordaki ışığı açık bırakmasını ister.

“Bagger Vance Efsanesi” filminde Junuh golf sopalarını alıp atış yapmaya başladığında bir türlü doğru atışı yapamaz. Birden gecenin karanlığının içinden Bagger Vance (Will Smith) gözüktür. Vance golf maçının yaklaştığını ve bir taşıyıcıya ihtiyacı olacağını söyler. Beş dolar garantili maaş ile Junuh’un taşıyıcısı olmak istediğini söyler. Yarışmanın ödülü on bin dolardır ve taşıyıcı yüzde on almaktadır. Ancak Vance yense de yenilse de beş dolar garantili ücret istediğini söyler. Bagger Vance ona vuruşunu kaybettiğini ve geri bulması gerektiğini söyler. Bagger Vance golf oynamamaktadır; ancak golf konusunda tam bir yol göstericidir. Nereden geldiği ve kim olduğu belli değildir.

“Sex and the City” filminde ise Carrie Bradshaw alt üst olan hayatını yeniden düzene sokmak için kişisel asistan tutmaya karar verir. Louise (Jennifer Hudson) St. Louis’den New York’a taşınan, geniş bir aileden gelen ve gerçek aşkı arayan siyah bir karakterdir. Hiç kişisel asistanlık yapmamıştır ama 6 kardeşin en büyüğü olduğu için altından kalkamayacağı iş yoktur.

“Uzay Yolcuları” filminde geminin sisteminde arıza bulunmaktadır. Bu konuda Jim ve Aurora’nın yapacakları hiçbir şey yokken birden uyku kapsülünde yaşanan sorundan ötürü Gus (Laurence Fishburne) uyanır.

Sihirli zenci beyaz kahramana yardım eder:

“Yeşil Yol” filminde Paul’un duyduğu acı gitgide şiddetini arttırmıştır. Çektiği acıdan yere yığılmakta ve ter içinde kalmaktadır. Karısına da artık doktora gideceğini söylemiştir. Diğer gardiyanlar yokken John Paul’u yanına çağırır ve ona dokunarak hastalığını iyileştirir. John’un canlıları iyileştirme gücü bulunmaktadır ve bunu da onlara dokunarak yapmaktadır. John sadece Paul’u iyileştirmekle kalmaz aynı zamanda Mr. Jingles adlı fareyi ve hapisane müdürü Hal Moores’un beyinde tümör olan eşi Melinda’yı da iyileştirir. İyileştirdikten sonra da ağzından böcek benzeri bir şeyler çıkarır ve iyileştirdiği kişiden içine çektiği hastalığı veya kötülüğü dışarı atar. John Melinda’dan çektiği hastalığı ise dışarı atmaz ve metaforik olarak hastalığı temsil eden böcekleri kötülük yaptığını düşündüğü gardiyan Percy’nin ağzından ona aktarır. Percy de haksız yere suçlanan John’un aslında öldürmeyip kurtarmaya çalıştığı iki kız

çocuğunun gerçek katili Bill Wharton'ı öldürür. Ayrıca John gerçekleri görmesi için doğaüstü yeteneklerinin bir kısmını Paul'e geçirir ve Paul de çocukları John'un öldürmediğini böylece anlamış olur.

“Bagger Vance Efsanesi” filminde Bagger Vance golf konusunda çok bilgili bir taşıyıcıdır. Vance, Junuh'un kendi vuruşunu bulabilirse turnuvayı kazanabileceğini söyler. Her golfçünün içinde ona ait bir vuruşu vardır. Bunun ne öğretilebileceğini ne de öğrenebileceğini, yalnızca hatırlanabileceğini söyler. Vance konuşarak, Junuh'u yönlendirerek onun eski güvenini geri getirir ve kendi vuruşunu hatırlamasını ve geri kazanmasını sağlar. Junuh Vance'in sözünden çıktığında hep yanlış vuruşlar yapmıştır; ancak Vance'in tavsiyelerini dinlediğinde istediği vuruşları yapabilmektedir.

“Sex and the City” filminde Louis işe başladıktan sonra Carrie'nin hayatını tamamen düzene sokar. Carrie'nin açılmamış kutularını boşaltır, evindeki eşyaları yerleştirir, randevularını ayarlar ve mesajlarını cevaplar. Carrie onun St. Louis'den gelen bir iyilik meleği olduğunu düşünür. Henüz aradan 3 gün bile geçmemesine rağmen Carrie'nin hayatı düzene girmeye başlamıştır.

“Passengers” filminde gemideki sistem arızası geminin çalışma düzenini bozarken güverte şefi Gus ortaya çıkar. Jim ve Aurora'ya yardım edebilecek en doğru kişi Gus'tır. Gemideki sistemler yavaş yavaş çökmektedir. Gus sorunun ana mühendislik bölümünde olduğunu söyler; ancak sorunu kendileri bulmalıdırlar. Gus ölmeden onlara gemiyi onarmaları için kendi giriş kartını verir ve birbirlerine sahip çıkmalarını söyler.

Sihirli zenci ortadan kaybolur:

“Yeşil Yol” filminde Paul gerçeği öğrendiğinde John'a idamı konusunda John ne istiyorsa, onu yapacağını söyler. Onu idam sehpasına götürmek artık ona yanlış gelmektedir. John ise bu yeteneğinden dolayı yalnız olduğunu, hiçbir zaman arkadaşı olmadığını, insanların birbirine yaptığı kötülüklerden artık yorulduğunu ve Paul'e bu konuda bir şey yapmamasını söyler. Paul ve diğer gardiyanlar John'u idam sehpasına götürürler ve John idam edilir.

“Bagger Vance Efsanesi” filminin sonuna doğru turnuva sırasında Bagger Vance çekip gider. Junuh ona “sana ihtiyacım var” dediğinde de artık ihtiyacı olmadığını söyler ve beş dolar garantili maaşını alıp gider.

“Sex and the City” filminde Carrie Bradshaw krizi atlatıp artık kendini daha iyi hissettiğinde, Louis nişanlanıp evlenmek üzere St. Louis'e geri döner ve Carrie'nin yanından ayrılır.

“Uzay Yolcuları” filminde Gus uyku kapsülünde yaşanan sorundan ötürü rahatsızlanarak uyanmıştır. Birçok ölümcül hastalığa yakalanmıştır, tedavisi de yoktur ve kısa süre içerisinde de ölür.

Beyaz kahraman kendinden beklenileni yapar:

“Yeşil Yol” filminde John öldükten sonra Paul idam bölümünden ayrılır. John’un idamı yönettiği son infazdır. Yaşadıklarından dolayı artık bu göreve katlanamamış ve ıslahevinde çalışmaya başlamıştır. Artık insanları infaz etmemekte, çocukları doğru yola sevk edebilmektedir. Bu işi bundan dolayı çok sevdiğini söyler. John’un Paul’e iki kız çocuğuna aslında ne olduğunu öğrenmesi için verdiği özel yetenek Paul’un yaşlanmasını geciktirmiş ve Paul ailesinin ve sevdiği herkesin ölümüne şahit olmuştur. Bu da onun yaşadığı bedel olmuştur.

“Bagger Vance Efsanesi” filminde Vance, Junuh’a yeteneklerini kazandırdıktan sonra artık onu turnuvada tek başına bırakır. Junuh Vance’in dediği gibi sahayı hissederek ve golf topunun deliğe gireceği patikayı görür, atışını yapar, rakipleri olan Bobby Jones ve Walter Hagen’in önünde maçı kazanır. Junuh seneler önce kaybettiği sevgilisi Adele’i de geri kazanır.

“Sex and the City” filminin sonunda Carrie Mr. Big ile tekrar bir araya gelir, kimse onlara eşlik etmezken evlenirler ve Carrie için her şey yoluna girer.

“Uzay Yolcuları” filminde Jim ve Aurora gemideki sorunun füzyon reaktöründen kaynaklandığını bulurlar ve sorunu çözerek 5000 kolonicinin ve uçuş ekibinin hayatlarını kurtarırlar. Bu arada kendi aralarındaki sorunu da çözerek gemiyi kendileri için tam bir yaşam alanı haline getirirler.

Sonuç ve Tartışma

“Sihirli zenci” filmleri ırksal ilişkilerin yeniden üretildiği filmler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu filmlerde siyahlar beyaz adama yardımcı olan, onu hikâyenin sonuna ulaştıran ve başarıya kavuşmasını sağlayan karakterler olarak görülmektedir. “Sihirli zenci” filmlerinin anlatı yapısı sadece Hollywood Sineması’nda değil, bu çalışmanın konusunun kapsamı dışında kalan diğer Batılı ülkelerin sinemalarında da görülebilmektedir. Örneğin, Francois Cluzet ve Omar Sy’in başrollerini paylaştığı Fransa yapımı ve Türkçeye “Can Dostum” olarak çevrilen “Intouchables” filminde Sy, bir aristokrat olan Cluzet’nin canlandırdığı Philippe karakterine yardım eden, gettoda yaşayan, otoriteye saygısı olmayan ama tam Philippe’in aradığı kişi olan Driss adlı siyah karakteri canlandırmaktadır.

“Sihirli zenci” filmlerinde mutlaka ana beyaz karakterin yaşadığı bir takım sorunlar vardır. “Yeşil Yol” filminde Paul Edgecomb hastalıktan müzdaripken, “Bagger Vance Efsanesi”nde Rannulph Junuh Birinci Dünya Savaşı’nda yaşadıklarını unutamamış, golf yeteneğini kaybetmiş birisidir. “Sex and the City” filminde Carrie Bradshaw düğün günleri Mr. Big ortadan kaybolduğundan ötürü yıkılmışken, “Uzay Yolcuları” filminde Jim Preston 120 senelik uzay yolculuğu sırasında 90 sene erken uyanmıştır.

Öbür taraftan, “sihirli zenci” karakterleri bu beyaz kahramanların bu sorunlarından kurtulmasına yardım eden karakterler olarak ortaya çıkmaktadır. “Yeşil Yol”da John Coffey iyileştirme gücüyle Paul’ün sorunlarına çare olurken, “Bagger Vance Efsanesi”nde Bagger Vance Junuh’u golf konusunda yönlendirmesiyle tekrar eski vuruş yeteneğine ve ustalığına kavuşmasını sağlar. “Sex and the City”de Louis Carrie’nin hayatını düzene sokup bunalımdan çıkmasına yardımcı olurken, “Uzay Yolcuları” filminde Gus birden uyanarak Jim ve Aurora’ya ne yapmaları gerektiği konusunda yardımcı olur.

“Sihirli zenci” karakterleri bir süre sonra ise hikayenin olay örgüsünden ayrılır. “Yeşil Yol” ve “Uzay Yolcuları” filmlerinde John Coffey ve Gus ölürken, “Bagger Vance Efsanesi” ve “Sex and the City” filmlerinde “sihirli zenci” karakterleri beyaz adama yardım görevlerini tamamlayıp artık yardıma ihtiyacı olmayan beyazı yalnız bırakırlar. Tüm filmlerde de beyaz kahraman filmin sonunda günü kurtarır veya kendini gerçekleştirir.

Sonuç olarak, siyahları; gangster, köle gibi olumsuz temsillerle göstermek yerine beyaz kahramanın yanında olan ve onun hikâyesini sürdürmesini sağlayan mistik yardımcı karakterler olarak gösteren “Sihirli zenci” filmleri Hollywood ve Batı sinemasında ırksal ilişkilerin beyaz kahraman lehine kurulmasında ve beyazların hegemonik pozisyonlarının güçlendirilmesine hizmet eder.

Kaynakça

- Eco, U. (1979). *The role of the reader: Explorations in the semiotics of texts* (Vol. 318). Indiana University Press.
- Entman, R. M., & Rojecki, A. (2001). *The Black image in the White mind: Media and race in America*. Chicago: University of Chicago Press.
- Epstein, A. (2016). The heinous “magical negro” trope returns in this preposterous, tone-deaf movie trailer, <https://qz.com/766559/the-heinous-magical-negro-trope-returns-in-this-preposterous-tone-deaf-movie-trailer/> adresinden erişilmiştir.
- Gray, H. (1995). Black masculinity and visual culture. *Callaloo*, 18(2), 401-405.

- Howard, A. (2016). The 'Magical Negro' Trope Makes a Comeback in Two New Movies, <http://www.nbcnews.com/news/nbcblk/magical-negro-meme-makes-comeback-two-new-movies-n641296> adresinden erişilmiştir.
- Hughey, M. W. (2009). Cinethetic racism: White redemption and black stereotypes in "magical Negro" films. *Social Problems*, 56(3), 543-577.
- Hughey, M. W. (2012). Racializing redemption, reproducing racism: The odyssey of magical negroes and white saviors. *Sociology Compass*, 6(9), 751-767.
- Kellner, D. (2011). Cultural studies, multiculturalism, and media culture. *Gender, race, and class in media: A critical reader*, 3, 7-18.
- Kempley, R., (2008). Understanding the Magic Negro, <http://academic.udayton.edu/race/2008electionandracism/raceandracism/race54.htm> adresinden erişilmiştir.
- Melville J. Herskovits, *The Myth of the Negro Past*, Beacon Press, Beacon Hill, Boston, 1958
- Miller, C. (1998). The representation of the Black male in film. *Journal of African American Men*, 3(3), 19-30.
- Rocchio, V. F. (2000). *Reel racism*. Boulder, CO: Westview.
- Tvtrope, (2017). <http://tvtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Main/Blaxploitation> adresinden erişilmiştir.

Extended Abstract

Hollywood film industry largely functions in producing and positioning racial relations. There are rich criticising area on discrimination and racism, yet Hollywood movies set their narrative structures in favour of white man and people from different race are latently deemed other. This otherness practices in movies also degrade non-white people's role into serving for self-realization of white man and helping them notice their rich potential that is immanent within white man himself. Movies featuring a black character who is gifted to save White person's life have gained popularity for the last decades. These Hollywood's magical negro films are one of the many stereotypes that black people have been subjugated in the media representations. Magical negros are the black characters that are gifted spiritually or by hard-working. Their fundamental and sole mission is to help and save White person's life and take him out of his/her misery. Thus, White person might reach his/her actual potential and achieve what is expected him/her to achieve in honor and dignity that it somehow goes well with the ways of the White man.

Magical negro movies follow a path alike to Umberto Eco's narrative schema for Ian Fleming's Bond novels. Following this, similar kind of schema is formed according to magical negro movies that have been seen: 1. White hero show himself/herself, he/she has a problem. 2. "Magical negro" character emerges 3. "Magical negro" helps White her 4. "Magical negro" disappears 5. White hero do what he'she is expected to do. In this study, movies Green Mile, The Legend of Bagger Vance, Sex and the City and Passengers are tried to be analyzed in accordance with the schema in question. This study concludes that magical negro movies maintain inferior representation of black people and racial status in favor of White man.